

[Hans Hansen (Rørby).]

Vi står nu her i tinget med et forslag til en ny grundlov, der forsøger at bygge videre på junigrundloven af 1849. Vi erkender, at Monrad og hans medarbejdere har gjort et arbejde med udformningen af de personlige frihedsrettigheder, der er beundringsværdigt og især er det på den baggrund, hvorpå der skulle udformes grundlovsbestemmelser for mere end 100 år siden til afløsning af den gamle enevælde. Vi føler, at Monrads arbejde var af en kvalitet, som det er vanskeligt at gøre bedre.

I en svær tid, da vi ikke kan se gennem tågerne i den udenrigspolitiske situation, og med alle de farer, der kan true os udefra, gør vi nu et forsøg på at styrke den indre front og gøre vilkårene mere trygge for den enkelte borger indenfor vort lands grænser. Der er ingen, der er mere interesseret i at få gennemført en forfatningsændring end Danmarks retsforbund for derigennem at få en direkte placering af ansvaret for lovgivningen. Jeg tror ikke, at folkestyret i det lange løb kan holde til den indirekte valgmetode til landstinget, tuskhandelen om stemmer og den direkte partibestemmelse over vælgerstemmerne.

Er stillingen vanskelig udadtil, er den det ikke mindre indadtil. Der er f. eks. i øjeblikket af arbejdsmandsforbundets 253 000 medlemmer over 100 000 arbejdsløse til trods for 3—4 gode høstår og milde vintre. Teknik og mekanik forenkler produktion og landbrugsdrift og overflødiggør menneskelig arbejdskraft. Alt skal efterhånden gå på samlebånd. Der antages ikke ny arbejdskraft nogen steder. Folk går fra by til land for at finde arbejde, men der er ikke mulighed for at få en plads. Hvor skal ungdommen så gå hen? Hverken understøttelse eller offentligt arbejde kan blive mere end et forsøg på at afbøde den bitre nød. Ingen af disse midler kan afsvække monopolernes magt over det arbejdende samfund. Vi indrømmer, at hundredtusinder af arbejders øjeblikkelige vanskeligheder kræver omgående hjælp fra det øvrige samfund. Der står i det foreliggende forslag til en ny grundlov i § 75:

„Alle indskrænkninger i den fri og lige adgang til erhverv, som ikke er begrundede i det almene vel, skal hæves ved lov.“

Man har god grund til at spørge: Kender arbejdernes ledere ikke arbejdsløshedens årsager? Menneskets medfødte ret til jord, til råstoffer og arbejdsgrundlaget iøvrigt kan ikke uden sociale ulykker erstattes med almisser, skatter og offentlige arbejder. Vil den menige arbejder erkende sit menneskeværd, og vil han med denne grundlov i hånden forlange de reformer, der lukker op for jord og arbejdsplads? Det står nu til befolkningen selv at give svaret og fortolke grundlovens bestemmelser om, hvad almenvellet kræver, og om, hvilke love der skal skrives. Hermed skal jeg på min gruppes vegne anbefale det foreliggende forslag til Danmarks Riges Grundlov.

Aksel Larsen: Ja, vi har jo nu hørt oplæsning af en række velfriserede og gode taler, der anbefaler det af statsministeren fremsatte grundlovsforslag. Fælles for disse taler er anbefalingen af forslaget og den erkendelse, at der ikke er årsag til begejstring og fanfarer, som det f. eks. var tilfældet i 1915, da man fik det værste i den reviderede grundlov af 1866 ryddet af vejen. Men det ville også sømme sig meget dårligt, hvis de ordførere, der har haft ordet her, gav udtryk for nogen større begejstring i anledning af det arbejde, der er gjort. Det ville sømme sig dårligt, for man kan naturligvis sagtens nu fortælle, at der er gjort et stort og grundigt arbejde i forfatningskommissionen, som fortjener al mulig anerkendelse, men sandheden er, at forfatningskommissionen eller de tre hinanden afløsende forfatningskommissioner ikke just har arbejdet, men siddet i samfulde 7 år, og der er reelt i hvert fald højst arbejdet i 7 måneder.

Jeg bestrider ikke det ærede medlem hr. Hans Hedtofts ret til at klandre den nuværende statsminister og sige, at han var længe om at komme i gang, men jeg må samtidig sige, at der var lange, lange perioder, da det ærede medlem hr. Hans Hedtoft var statsminister, i hvilke forfatningskommiss-